

ISLANDS *Kontakt*

ISLANDSKLUBBEN I DANMARK

Nummer 54. JUNI 2005.

WWW.DANFIL.DK/KLUBBER/ISLAND.HTM

Formand: Hans Christian Mogensen, H.C. Ørstedvej 43A 1.th., 1879 Frederiksberg C,

Tlf. 35 36 32 15, E-mail: h.c.mogensen@mail.dk

Redaktør: Ebbe Eldrup, Bolbrovænge 29, 2900 Rungsted Kyst.

Tlf. /Fax 45 86 46 27, E-mail: eeld@steno.dk

Næstformand: Hans L. Hansen. Ll. Værløsevej 58B, 3500 Værløse

Tlf. 44 48 02 93, E-mail: hldhansen@post.tele.dk

Kasserer: Orla Nielsen, Solbærhaven 24, 2680 Solrød Strand.

Tlf. 56 14 41 17, E-mail: orlaniel@post5.tele.dk

Webmaster: Thomas@graungaard.dk

Formanden har ordet

Jeg vil gerne takke for valget til formand. Men samtidig understrege, at det ikke er et hverv jeg har stræbt efter. Som det første har jeg taget skridt til, at opdatere vores hjemmeside. Jeg vil gerne takke vores webmaster, Thomas Graungaard, for sit arbejde med dette. Men vi skal videre. På mødet den 8 marts blev det vedtaget, at starte arbejdet med at forny og opfriske vores hjemmeside. Dette er nu startet og jeg vil gerne opfordre alle medlemmer til at komme med gode ideer og tips til den nye side.

Vi skal have fat i nye medlemmer. Ikke fordi dem vi har, ikke er gode nok, men jeg fornemmer, at der er mange seriøse islandssamlere, som vi ikke har fat i. Det skal vi prøve at få. Derfor vil der foruden en ny og bedre hjemmeside, også blive brugt ressourcer på annoncer hos Thomas Høiland, og trykt ekstra eksemplarer af vores fortræffelige blad. Disse ekstra eksemplarer vil blive rundsendt til formændene for klubberne i DFF og medbragt på de større byttedage.

Mange samler på islandske frimærker. Mange af disse samlere, vil kunne få noget ud af et medlemskab hos os. Derfor vil en af mødeaftenerne i efteråret blive et "åbent hus" arrangement. "Tag din islandssamling under armen og bliv klogere" eller sådan noget..... Det vil selvfølgelig blive annonceret i DFT, Frimærkesamleren og flere andre steder i god tid.

Her til sidst vil jeg gerne opfordre alle til, at komme med forslag og gode ideer til klubbens videre udvikling.

H.C.M.

Redaktøren har ordet

Det er med beklagelse, at jeg først nu kan udsende IslandsKontakt nr 54, som var berammet at udkomme primo april. Årsagen er stort arbejdspress i andre og vigtigere henseender.

Redaktøren beder fortsat om at flere fremsender oplysninger, kopi af breve og andet som kan du fortælle en lille historie om. Materialet behøver ikke være sjældent eller kostbart og kan være af helt ny dato. I øjeblikket er der mindre end fem leverandører af artikler og indlæg til IslandsKontakt. Selv om redaktøren er denne personkreds dybt taknemmelig for utrættelig støtte og opbakning er det en risiko at så få skriver i bladet. Vi risikerer at IslandsKontakt bliver ensidigt, for specialiseret og måske kedeligt for læseren. Der skulle gerne i hvert nummer være et eller andet for ethvert af klubbens medlemmer uanset på hvilket niveau du samler.

Vær ikke genert; alt kan bruges – kom frem med DIT indlæg.....

MØDEPROGRAM FOR EFTERÅRET 2005.

<i>Dato.</i>	<i>Foredragsholder.</i>	<i>Emne.</i>
<u>13. september 2005</u>	Hans Chr. Mogensen	"Sommerens nyrehvervelser" Nyopdagede rarieteter og luksus objekter. Medlemmerne opfordres til selv, at medbringe nyrehvervelser og spændende objekter.
<u>11. oktober 2005</u>	-	"Åbent hus – medbring din islandssamling" Som noget nyt, vil klubben invitere alle med lidt mere end almindelig interesse for islandske frimærker, til at møde op. Arrangementet bliver annonceret i DFT, Frimærkesamleren og NFT. Vi håber, måske at kunne få nogle nye medlemmer ad den vej.
<u>08. november 2005</u>	følger	følger
<u>13. december 2005</u>		Det traditionsrige julemøde.

Møderne foregår i **mødelokale 1** på **Værløse Bibliotek**, Bymidten, kælderen (indgang direkte i kælderen fra S-bane siden) og starter kl. 19.30. Dørene er åbne fra kl. 19.00.
Der serveres kaffe eller the med småkager – og der kan købes øl og vand.

Referat af møde i Islandsklubben d. 11. januar 2005.

Intet referat

Referat af Islandsklubbens generalforsamling d. 8. februar 2005.

På trods af valgdagen var 10 medlemmer mødt op.

Torben Jensen indledte mødet med at rette en tak til foreningen for den hilsen og opmuntring, som var blevet overbragt ham under hans sygdom.

John Jensen blev valgt til dirigent.

JJ oplyste herefter, at såvel formanden som næstformanden havde bedt Jørgen Steen Larsen om på bestyrelsens vegne at forelægge dagsordenens punkter for generelforsamlingen.

De tilstedeværende havde ikke indvendinger hertil.

JJ gav herefter ordet til JSL.

JSL foreslog, at forsamlingen holdt et minuts stilhed til minde om vores afdøde formand, Ib Schock. Dette blev gjort.

Punkt 1. Formandens beretning trykt i bladet, blev vedtaget.

Punkt 2. Regnskab blev vedtaget

Punkt 3. Ingen forslag fra medlemmer.

Punkt 4. Hans Christian Mogensen blev valgt til ny formand.

Jørgen Steen Larsen blev genvalgt som bestyrelsessuppleant

Arne Fahnøe blev genvalgt som revisor med akklamation!

Carl Simonsen blev valgt til revisorsuppleant.

Punkt 5. Kontingentet blev fastsat uændret for 2006 (Fejlagtigt 2005 i trykt dagsorden)

Punkt 6. Torben Jensen foreslog, at bestyrelsen overvejede at indkøbe en laserprinter til trykning af bladet.

Dirigenten takkede for god ro og orden.

JSL takkede dirigenten for god ledelse af generalforsamlingen.

Aftenen sluttede med uformel hyggesnak.

Hans Christian Mogensen.

Referat af møde i Islandsklubben d. 8. marts 2005.

Orla havde fundet endnu en spændende samling frem fra gemmerne. Men hvad er et velgørenhedsmærke egentlig, og hvor mange er der udgivet.... Ja, vi fik svar på mangt og meget ved gennemgangen af samlingen. Det blev klart for alle der ikke vidste det, at ægte brugte forsendelser med velgørenhedsmærker er endog meget sjældne. I Orlas samling fandtes der dog en del, men de fleste betegnede Orla selv som provokerede. Folmer Østergårds håndskrift gik igen på adskillige.... Orla sluttede med at fremvise en del forsendelser med udstillingsblokke. Disse blokke burde også henregnes til velgørenhedsmærker, da der betales en overpris for mærkerne. Alt i alt et spændende foredrag om et lidt upåagtet samleområde. Her var en god ide til at starte op med noget nyt.

Efter foredraget var der livlig debat om nye tiltag i klubben. Carl havde snakket med en bekendt om etablering af ny hjemmeside. Det blev vedtaget, at arbejde videre med at få en ny side etableret. Prisen for at få en ny side på benene ligger i prislejet 1.500 kroner + en årlig pris for vedligeholdelse. Hvad der skal være på siden, og hvordan den skal fungere må være op til medlemmerne af klubben. Arbejdet er i skrivende stund i gang, og formanden aflægger rapport om sagen på mødet den 12. april.

H.C.M.

Referat af møde i Islandsklubben d. 12. april 2005.

Bent og Birgitte havde taget en del af deres omfangsrige lager af nyt islandsk materiale med. Som agenter for Islands Postvæsen har de endda deres eget (Reykjavik)stempel. "Used abroad" blev nævnt til de fremmødtes store moro. Der blev også fremvist litteratur. Bl.a. kan den flotte 100 års jubilæumsbog fra 1974 nu købes til 100 kroner. Svinsk billigt for en kvalitets bog. H.C.M.

<u>Oversigt over IslandsKontakt nr. 54.</u>	<u>Side.</u>
Formanden har ordet.....	1
Redaktøren har ordet.....	1
MØDEPROGRAM FOR EFTERÅRET 2005.	2
Referat af møde i Islandsklubben d. 11. januar 2005.	2
Referat af Islandsklubbens generalforsamling d. 8. februar 2005.	2
Referat af møde i Islandsklubben d. 8. marts 2005.....	3
Referat af møde i Islandsklubben d. 12. april 2005.	3
KONTAKT TIL BESTYRELSEN OG REDAKTØREN	4
ISLANDSKONTAKT NR. 55	5
"POSTKASSEN"	5
Nye stempler. v / Þór Þorsteins.	5
Ny revideret nummerstempelhåndbog. v / Jørgen Steen Larsen.	5
Opfølgning på "Julequiz om to mærkelige stempler" fra IK53 v/Red.....	6
FASTE RUBRIKKER	7
Endnu to Bílpóstur-adressekort. v / Jørgen Steen Larsen.	7
Pengebrev fra BH Strönd: R-vignet i stedet for V-vignet?	
v/ Jørgen Steen Larsen	9
Et usædvanligt stempel: Forsendelse fra 1. Verdenskrig med Edinburgh maskinstempel. v / Jakob Arrevad og Jørgen Steen Larsen.	11
NYE ARTIKLER	12
Post til Fjernøsten v/ Leif Fuglsig.....	12
Rammestempel "Itrekað" med store og små bogstaver.	
v / Jørgen Steen Larsen.....	15
Provisoriet der blev gemt, glemt og forsvandt (næsten) sporeløst.	
v / Leif Fuglsig.	18
Rederiet WATHNE v/Jacob S. Arrevad	20
Ajourført oversigt over mulige årsager til sene anvendelser af kronestempler samt skønnede anvendelsestidspunkter.	
v / Jørgen Steen Larsen.	25

KONTAKT TIL BESTYRELSEN OG REDAKTØREN

Emne.	Kontaktperson.	Mail-adresse.
Møder og arrangementer.	Hans Chr. Mogensen	h.c.mogensen@mail.dk
Adresseændringer.	Hans L. Hansen.	hldhansen@post.tele.dk
E-mail adresser	Hans L. Hansen.	
Optagelse i foreningen.	Hans L. Hansen	
Kopier af IslandsKontakt.	Hans L. Hansen.	
Kontingent	Orla Nielsen.	orlaniel@post5.tele.dk
Udstillinger og forfalskninger.	Ebbe Eldrup.	eeld@Steno.dk
Indlæg til IslandsKontakt.	Ebbe Eldrup.	

ISLANDSKONTAKT NR. 55

IslandsKontakt nr. 55 planlægges udsendt primo september 2005, så jeg vil meget gerne **modtage** dit indlæg senest d. 15. August 2005.

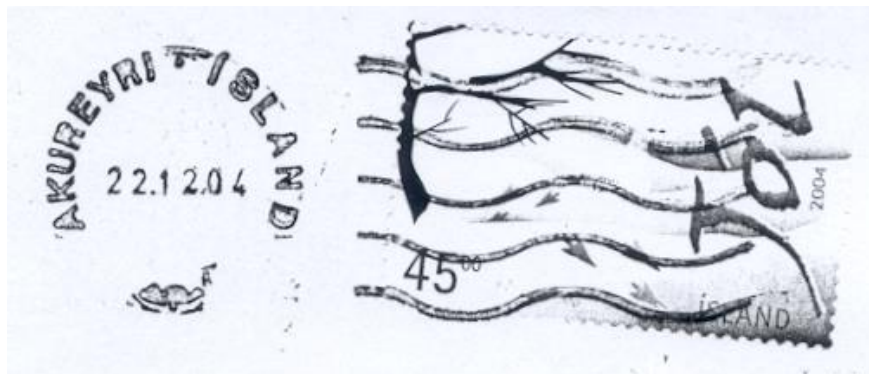
Venlig hilsen Ebbe Eldrup.

”POSTKASSEN”

Nye stempler.

v / Þór Þorsteins.

D. 15.12.2004 er der taget et M10-maskinstempel i brug i Akureyri

og d. 4.1.2005 er der taget et B8b1-stempel i brug ved Nóatún, Þórhallarstig 2-4, Grafarholti, Reykjavík.

Ny revideret nummerstempelhåndbog.

v / Jørgen Steen Larsen.

”Nummerstempelhåndbogen” blev i 1992 udgivet af Föreningen Islandssamlarna. Siden da er der løbende fremkommet mange nye oplysninger om anvendelsen af nummerstemplerne. Det er derfor en stor glæde at kunne meddele vore læsere, at der nu fra Föreningen Islandssamlarna foreligger et helt nyt sæt med 112 udskiftningssider til håndbogen.

I den nye håndbog er der ud over en ajourføring tilføjet nye artikler om:

Nummerstempler anvendt på skibe, falske stempler og nummerstemplerne 31 og 39.

Derudover er der et nyt afsnit med farveafbildninger af forskellige typer af nummerstempler, eksempler på falske stempler samt en lang række interessante forsendelser, der alle er annullerede med nummerstempler.

De nye udskiftningssider sider kan anbefales til alle, der måtte være interesserede i nummerstempler.

Prisen er blot 150 SEK + porto ved levering direkte fra Föreningen Islandssamlarna.

Interesserede kan henvende sig til:

Leif Nilsson, Södersvik 9074, S-761 94 Norrtälja, Sverige. Email: Leif.A.Nilsson@telia.com

Bogen vil også kunne købes til efteråret under Frimærker i Forum, hvor Leif vil medbringe et antal eksemplarer af de nye udskiftningssider.

Opfølgning på ”Julequiz om to mærkelige stempler” fra IK53 v/Red.

Der kom mail fra vort medlem Mike Tuttle i UK: ”Hello Ebbe, Thank you for another excellent issue.

In Hoiland's current on-line auction there is Lot 52157 (5 days left) showing a signed invoice for "Samband isl. samvinnuflaga" and with a 10 aur. revenue stamp cancelled by a triangle containing "SIS." It would appear that Thor is correct? Best wishes, Mike”.

Tilsvarende oplysning har jeg også modtaget fra Jørn Sprogø.

Tak til Mike og Jørn for deres opmærksomhed og reaktion til bladet.

Detaljer - Lot: 52157

1939 | Island | B

1939. GREIDSLU-MERKI, 10 Aur, blå, på Nota, annulleret med trekantet stemplet "SIS" i violet farve

Auktion

► **Tid tilbage:** Sluttet

► **Start:** 24-01-2005
07:00:00

► **Slut:** 06-02-2005
19:11:30

► **Antal bud:** 1

► **Start bud:** DKK 50

► **Aktuel bud:** DKK 50

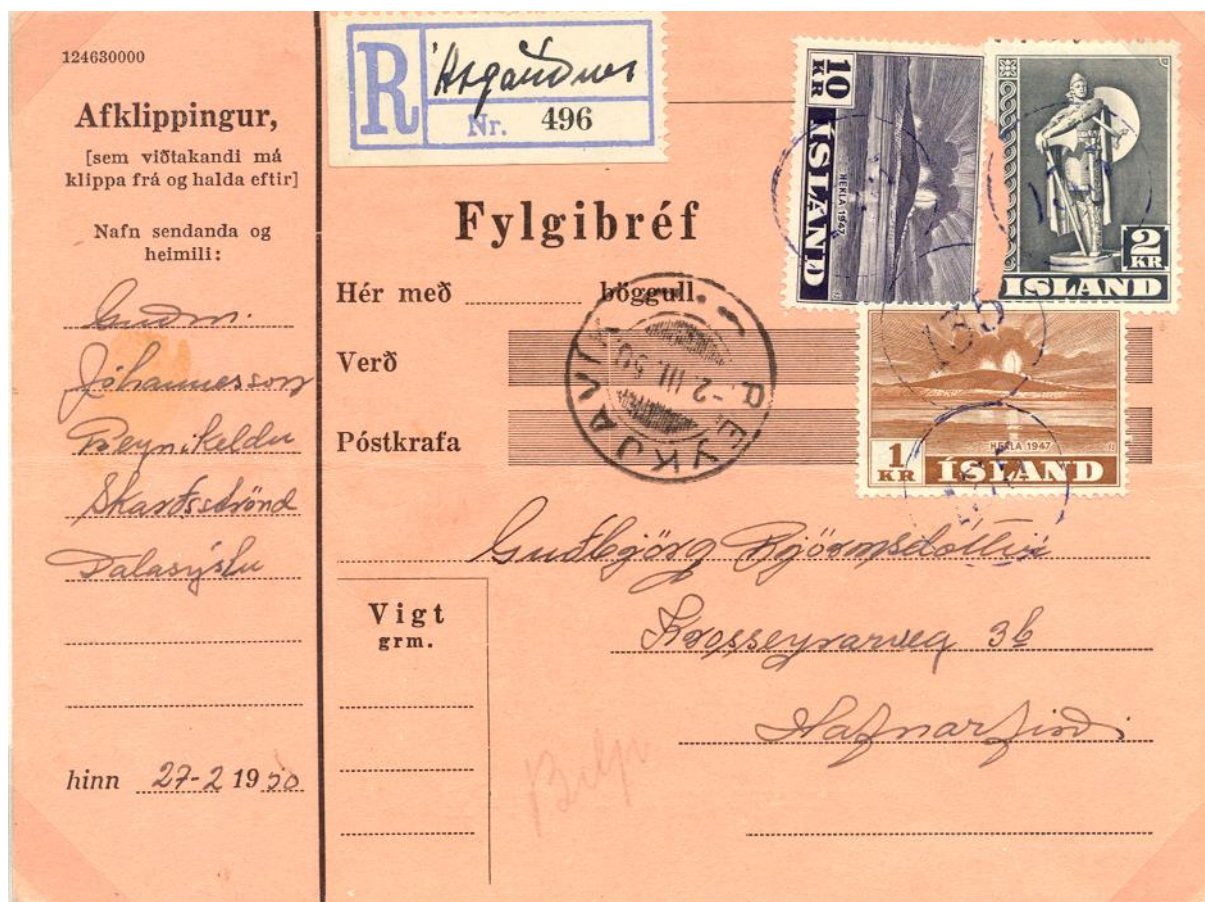
Ex Thomas Høiland Auktioner. Det er ikke muligt med bedre billedkvalitet – beklager/RED

FASTE RUBRIKKER

Endnu to Bílpóstur-adressekort.

v / Jørgen Steen Larsen.

Ásgardur i Dalasýsla, reg. nr. 496.

Adressekortet, der er trykt i december 1946 i et oplag på 30.000 stk. (se det øverste venstre hjørne med 124630000), er anvendt til forsendelse af en pakke, der blev afsendt fra Ásgarður i Dalasýsla d. 27.2.1950.

Det er her afstemplet med nummerstempel 135, der ifølge Islandssamlarnas nummerstempel-håndbog blev genanvendt ca. 1944-1952 i stedet for brostemplet B1a Hvammur, som var blevet flyttet til Hafnir i Gullbringusýsla.

Ref. også Þór Þorsteins "Pósthús og bréfhirðingar 1991" og "Íslenskir stimplar, 2003".

Feltet "Vigt" med vægtangivelse er ikke udfyldt.

Pakken er sendt til Hafnarfjörður, og adressekortet er på bagsiden afstemplet Hafnarfjörður d. – 3.III.50. På forsiden er der et transitstempel fra Reykjavík's pakkepostkontor d. –2.III.50.

Mellem feltet "Vigt grm." og Hafnarfjörður er der en blyantspåtegning "Bílp" for bílpóstur.

Frankeringen på 13 kr. er ikke lige til at forklare, så redaktøren har forelagt dette spørgsmål for Ólafur Elíasson, der først om historien bag bílpóstur-begrebet oplyser, at:

"Bílpóstur-begrebet blev indført med et reglemente av 1.jan.1933. Bilposttillægget var 5 aur/kg 50 km, d.v.s. både vægt- og avstandsafhængigt. Dette tillæg var uforandret til 15. nov. 1942. I

posttakster udgivet i perioden 15. nov. 1942 til og med 15. nov. 1949 findes en speciel portotabel for pakker med bil, kun afhængig af pakkens vægt. Fra og med takster af 1. mai 1950 gælder samme takst for pakker med skib og med bil.

Vinter- og sommertakst har absolut ingenting med bílpóstur-taksten at gøre. Denne årstidsafhængige takst var gyldig KUN for pakker befordrede med landpostbud til fods, til hest eller hvordan han nu ellers kom frem.”

Og så til portosatsen:

”Porto for pakke 3-5 kg. i perioden 15.11.49-01.05.50 med bil var 13,- kr., mens porto for samme pakke med skib var 9,- kr. i samme periode. Rekavgift var 1,- kr.

Dette passer altså ikke med frankeringen.

Det er ret uvanligt, at pakkeetiketten mangler.

Er det muligt, at reketiketten blev brugt som pakkenummer ?

I så fald stemmer frankeringen, men jeg kan ikke huske at have set den slags brug af reketiket før. Interessant brev.”

Konklusionen må derfor være at reketiketten er benyttet som pakkenummer og adressekortet er korrekt frankeret med 13 kr. for en pakke 3-5 kg med bil.

Kirkjubæjarklaustur, nr. 776.

124930000

Afklippingur,
[sem viðtakandi má
klippa frá og halda eftir]

Nafn sendanda og
heimili:

Rosa
Rósadóttir
Geirland
Hólfjörður

776

Fylgibréf

Hér með böggull

Verð

Póstkrafa

Vigt
grm.

10 KR ISLAND
HEKLA 1947

Helga Guðmunda
Hólfjörður
Hafnarfjörður

hinn 19

Det næste adressekort er trykt i december 1949 - ligeledes i et oplag på 30.000 stk. (se det øverste venstre hjørne med 124930000). Det er anvendt til forsendelse af en pakke, der blev afsendt fra

postkontoret i Kirkjubæjarklaustur d. 18.12.1950. Det er her afstemplet med brostemplet af typen B2a.

I værdifeltet er der påført ”Bilpóstur”. Heller ikke her er feltet ”Vigt” med vægtangivelse udfyldt. Pakken er sendt til Hafnarfjörður, og adressekortet er på bagsiden afstemplet Hafnarfjörður d. 22.XII.50 samt transitstemplet på Reykjavík’s pakkepostkontor samme dag. Der er på bagsiden en kvittering for, at pakken er udleveret d. 23.12.1950.

Også her har redaktøren forelagt forelagt spørgsmålet om frankering for Ólafur Elíasson, der oplyser, at:

”Frankeringen på 10 kr. svarer til portoen for en pakke på 1-3 kg. sendt med skib/bil i perioden 01.05.50-31.03.56.”

Tak til Ólafur Elíasson for hjælp med portooplysninger m.m.

Pengebrev fra BH Strönd: R-vignet i stedet for V-vignet? v/ Jørgen Steen Larsen

Dagen inden Frimærker i Forum startede, besøgte jeg Reynir Sverrisson, der var kommet til København med et større antal spændende breve. Blandt de mange breve kan vi her vise følgende:

Pengebrev, hvori der - som det fremgår af påtegningen i det øverste højre hjørne - var indlagt 45,00 kr. Brevet blev afsendt fra brevsamlingsstedet Strönd i Vestur-Skaftafellssýsla d. 17.4.1946.

På bagsiden er der følgende stempler:

Reykjavik 23. IV. 46.

Akureyri 27.4.46.

Reykjavik 30.IV.46.

Akureyri 8.5.46.

Derudover er der på bagsiden flere laksegl med indskriften Leiðvallahreppur, som netop er navnet på det område i det sydlige Island, hvor gården Strönd ligger.

Stemplerne på bagsiden passer med, at det fremgår af brevets forside, at det først er sendt til Akureyri, derefter omadresseret til Reykjavik og endelig sendt tilbage til Akureyri.

Portoen for et indenlandsbrev på indtil 20 gm. var i perioden 15.november 1942 til 30. september 1947 på 50 aur. Hertil 150 aur for et pengebrev med indtil 300 kr. I alt 2,00 kr. - svarende til brevets frankering.

Brevet har imidlertid en R-vignet således, at man kunne få den tanke, at brevet også var anbefalet. Det passer imidlertid ikke med frankeringen, da der på dette tidspunkt blev opkrævet en tillægsporto på 60 aur for et anbefalet brev.

Mit gæt er derfor, at R-vignetten er anvendt i stedet for en V-vignet, måske fordi man på brevsamlingsstedet Strönd manglede den korrekte V-vignet.

Fra Brian Flack kan vi supplere med følgende kommentar:

“The postal regulations at the time of this letter are clearly stated in the regular Gjaldskrá from which much of my postal rate data is derived. Only money letters sent to foreign countries must have a compulsory registration fee paid as well as the value letter rate and of course the normal postage letter rate.

So inland value letters did not need to be registered. The franking on your cover is correct for a 50aur letter and a value letter fee of 150aurar. A very nice cover indeed.

So why is there a registration label on the cover?

An educated guess is that the office at Strönd was not a very busy one (to put it mildly). The person responsible for the posts at Strönd may have been confused about whether a registration label should go on, but not confused enough to charge the sender for registration, which would be wrong. He or she got the postage charge right, and possibly stuck the label on and then realised he/she need not have done so. I do not think that very many money letters would have passed through Strönd!”

Olafur Eliasson har følgende kommentarer til brevet:

”Porto på dette brev er korrekt. Det er også korrekt at rek. afgift ikke skulle betales af indenlands værdibreve. Angående rek. etiketten så kan jeg måske tilføje en lille detalje: I Postbladid mars 1928 meddeles at der udsendes en ny type af værdietiketter. Så følger følgende instruks (i oversættelse): "De posthuse som ikke har fået tilsendt røde etiketter til værdibreve skal på disse benytte de etiketter so bruges på rek. breve, dog slig at för etiketten klistres på værdibrevet skal "R"et klippes eller rives af."

Dette var altså 18 år för afsendelsen af dette brev. Jeg kan ikke se at denne instruks er blevet ændret i den periode. Man må næsten tilgive brevsamleren i Strönd, at han ikke har efterkommet denne gamle instruks med at fjerne "R"et.

Jeg kan tilføje, at jeg har nogle få pengebreve fra små brevsamlingssteder i 1930årene hvor "R"et er samvittighedsfuldt fjernet fra rek. etiketten som bruges som værdi- etikett.”

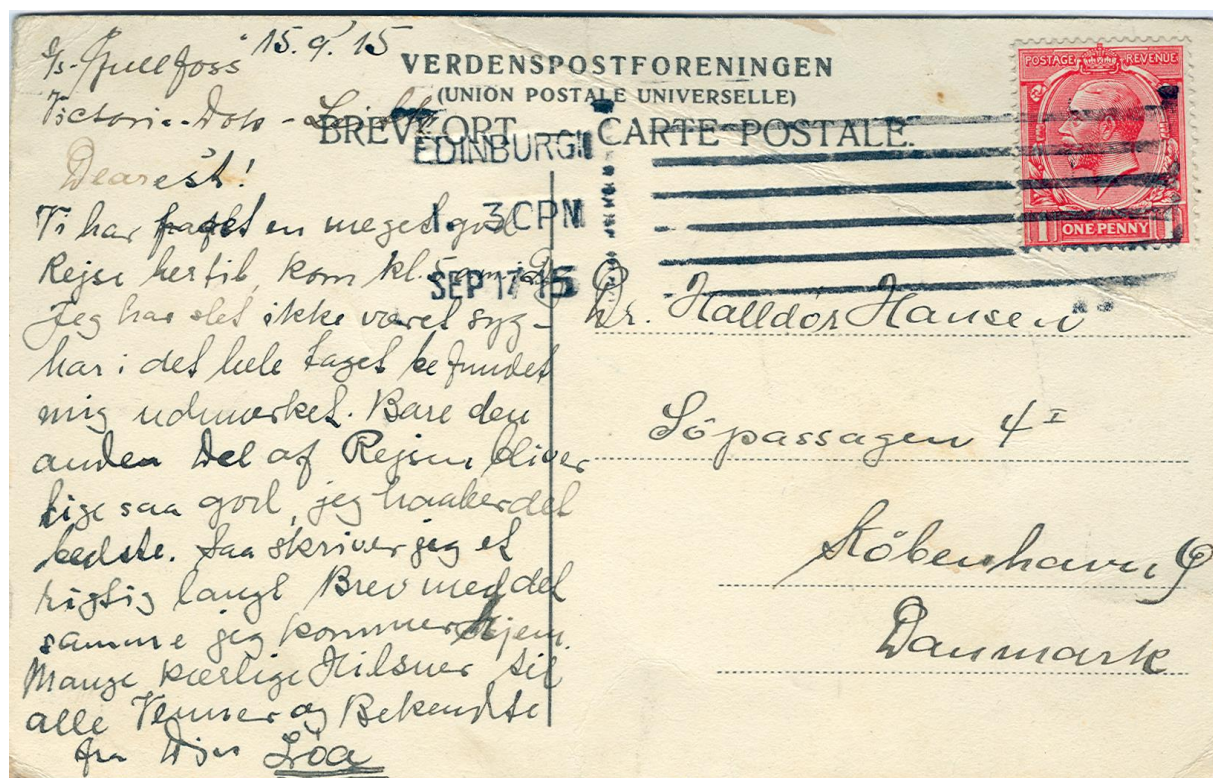

Som komplettering af ovenstående tillader redaktøren sig at vise dette pengebrev fra Eiðar N1a 108 til Akureyri, ankomst stemplet 12.4.1921. Bemærk der IKKE er hverken V etiket eller afrevet R etiket og altså ej heller komplet R etiket, men blot påskrevet Værdibrev registrering N83.

Portoen 45 aur er korrekt for 1 vægtsats (18 gr.) 15 aur + værdigebyr, grundtakst 0-100 kr, 30 aur.

Et usædvanligt stempel: Forsendelse fra 1. Verdenskrig med Edinburgh maskinstempel. v / Jakob Arrevad og Jørgen Steen Larsen.

Som det fremgår af flere tidligere indlæg i IslandsKontakt, er det usædvanligt at finde Skotske stedstempler anvendt på islandske frimærker under den 1. Verdenskrig.

Brevkortet, som ejes af Thórhallur Ottesen.

Vi har således alene set Edinburgh stedstempler anvendt på islandske frimærke i denne periode på dels det brevkort, der er vist i IslandsKontakt nr. 39 side 12-13, som var sendt via Liverpool og derefter var ankomststemplet med Edinburgh maskinstempel 4. AUG 1915 samt dels på et løst frimærke - også nævnt i Islandskontakt nr. 39 side 17 - der er annulleret Edinburgh 3 J? 16.

Her kan vi vise et brevkort skrevet om bord på S/S Gullfoss d. 15.9.1915 og afstemplet d. 17. SEP 1915 i Edinburgh med det samme maskinstempel, som også er nævnt ovenfor.

Som det fremgår, er brevkortet ikke frankeret med et islandsk men med et engelsk frimærke. Det er måske årsagen til, at brevkortet er afstemplet med stednavn uanset, at dateringen afslører sejlruten for S/S Gullfoss.

NYE ARTIKLER

Post til Fjernøsten

v/ Leif Fuglsig.

På forsiden af Thomas Høiland's novemberkatalog 2004 glimrer et brev fra 1904 til det eksotiske, antipodiske Siam. Ifølge beskrivelsen en "unik og nyopdaget raritet".

Som det fremgår et 20 aur (1. vægtklasse) udlandsbrev frankeret med to 5 aur og eet 10 aur Chr. IX. Frimærkerne er annulleret med BH Hafnarfjörður's C1-stempel. På bagsiden transitstempel 12-5-1904 Stornoway (Isle of Lewis, Hebriderne) plus på forsiden Ship Letter i ramme (Hosking 196). Endelig er brevet ankomststemplet Bangkok 16-6-1904.

Med hensyn til afgangsstemplet kunne (og officielt burde) man have anvendt N1a 157, som var

Siam!

Forfatteren takker Stig Österberg, Sverige, for venlig hjælp til denne artikel.

Rammestempel "Itrekað" med store og små bogstaver. v / Jørgen Steen Larsen.

På Thomas Høiland's auktion d. 7. maj 2003, var der i lot nr. 9418 en kasse, hvor jeg fandt to brevkort med et usædvanligt Irekað-stempel. Lottet endte med at blive ret dyrt, så jeg opgav at få fat i de to brevkort.

Jeg ærgrede mig dog over tabet, at under mit efterfølgende besøg i Islandsklubben i Göteborg fortalte jeg Johnny Pernerfors om fundet, og Johnny blev straks meget interesseret, og fandt gennem gode venner ud af, hvem køber var.

Det viste sig, at kassen var solgt til en dansk frimærkehandler, der havde budt så højt, fordi han havde en køber til nogle islandske julefrimærker, som også lå i kassen. Johnny gav straks et bud på de to brevkort, som vi derefter til fælles glæde delte med ét til hver. Johnny skriver:

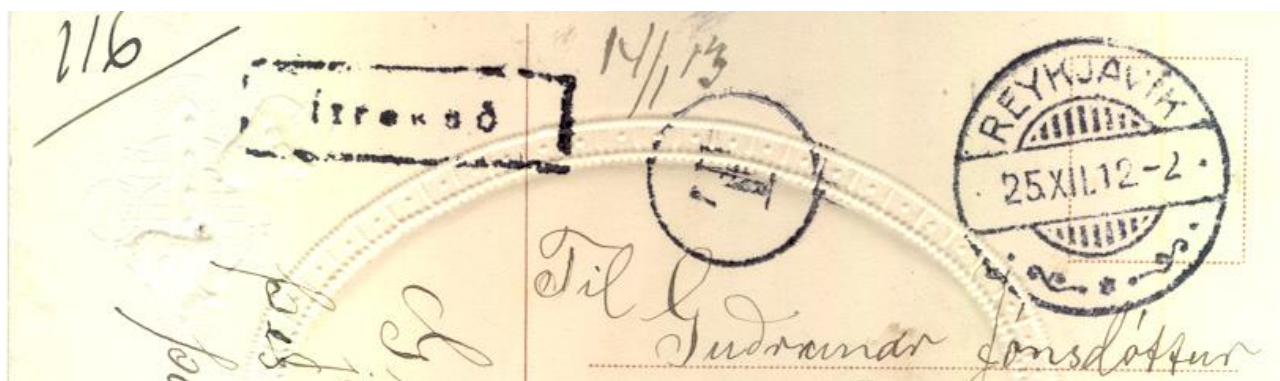
Jag har berättat våran SOLSKENS historia om dessa 2 försändelse till några goda vänner och alla har tyckt, att det varit helt fantastiskt och glädjande att genom att vi har samtalat om detta enda intressanta förändelsen i en lot hos Høiland har resulterat till, att vi båda lyckats få tag i den + ytterligare en. Min kommentar till mina vänner var kort och gott "VAD HAR MAN INTE VÄNNER TILL, ELLER....." både samlar vänner och handlar vänner.

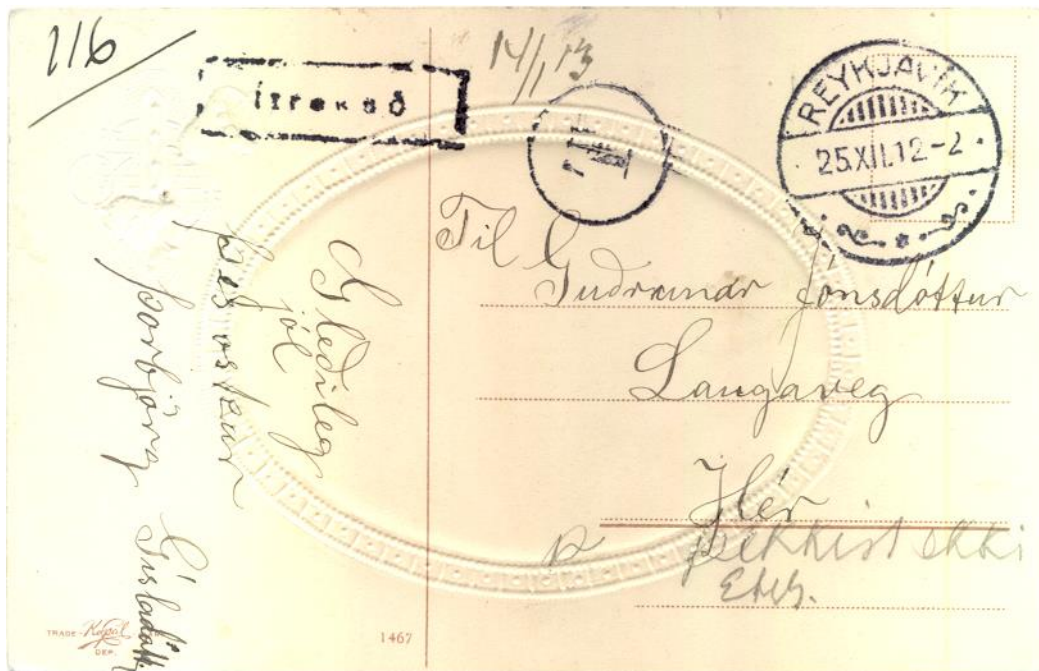
Trevlig Helg

Jp

Og nu til "mit" brevkort:

Herunder vises først et udsnit af kortet som viser stemplerne:

Det er en julehilsen, der er afstemplet i Reykjavík d. 25.XII.12.

Der er anvendt et T-stempel, fordi brevkortet er ufrankeret.

Afsender: Þorbjörg Gísladóttir

Modtager: Guðrunar Jónsdóttur

Laugaveg

Hér

Påtegnet "Þekktist ekki" som vist betyder "findes ikke".

Stemplet "Itrekað" + påtegnet "14/1 13" samt "116" som bevis for, at man igen har forsøgt at aflevere brevkortet d. 13.1.1913.

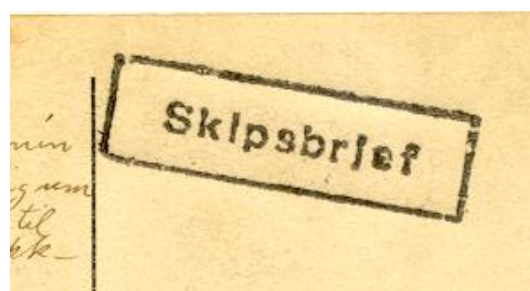
Tekst: "Gleðileg jól þes oskar" + navn på afsender.

"Johnny's" brevkort er næsten identisk. I stedet for påtegningen "116" er der dog anvendt "121".

Johnny tilføjer:

Jag tror, att siffrorna 116 och 121 är löpnummer i Liggaren (Anteckningsbok) där man för in ej utlösta "LÖSEN" försändelser i, att jämföra med ett verifikations nummer i en bokföring.....tror jag.

Itrekad-stemplet ovenfor minder i type om det gamle Skipsbrjef-rammestempel, som ifølge Þór Þorsteins anvendes 1902-13.

Provisoriet der blev gemt, glemt og forsvandt (næsten) sporløst. v / Leif Fuglsig.

For nylig fremkom ved hjælp fra Þór Þorsteins nogle regnskaber over frimærkebeholdninger i de interessante år 1919-23 inkl.

Island blev en selvstændig nation – i personalunion med Danmark – d. 1.12.1918, men først fra d. 1.1.1920 blev Islands Postvæsen selvstændigt. Indtil da var det Islands Ministerium, som stod for bestillinger i Danmark og successivt udleverede frimærkerne på rekvisition fra postmesteren.

I året 1919, som altså var en slags overgangså, blev lokalbrevportoen pr. 1.3 forhøjet fra 4 til 8 aur. Herefter måtte et lokalbrev frankeres med mindst to frimærker, hvorfor et 8 aur frimærke blev aktuelt.

Ud fra førnævnte regnskaber, som også omfatter beholdninger af ugyldige frimærker (d.v.s. I GILDI overtryk) fremgår det, at man ud af en restbeholdning på 2.944 ark 20 aur overtrykt I GILDI lod 1.000 ark overtrykke med 8 aur !

Erik Lundgaard's rapport fra 1941 (udgivet af DAKA 1998 under titlen "I GILDI '02-'03") omtaler dette på side 67 og tilføjer, at provisoriet jf. postmester Sigurdur Briem aldrig blev udgivet grundet "spekulationsrisiko"! Denne risiko afholdt dog ikke Postvæsenet fra på samme tid at udgive 5 aur overtryk på I GILDI helsagerne, 8 og 10 aur enkeltbrevkort.

Regnskaberne viser også, at der ikke i 1921 blev overtrykt 1.000 ark 2-konger 20 aur korsvandmærke med 8 aur, som det fremstår på side 307 i "100 Years". Denne forveksling har medført forkerte oplagstal i adskillige kataloger og også i H. Regeling's nyeste bog.

De korrekte oplagstal ses herunder:

	Sendt til Island	Antal ark
Fabr. 93-H	14.04.18	1.000
	14.05.18	904
Fabr. 126-W	12.06.19	<u>675</u>
Totaloplag		2.579

Selv om endeligt bevis i form af regninger ikke er fundet, må det antages, at trykkeriet ”Gutenberg” udførte både 8 aur overtrykket og helsagsovertrykket.

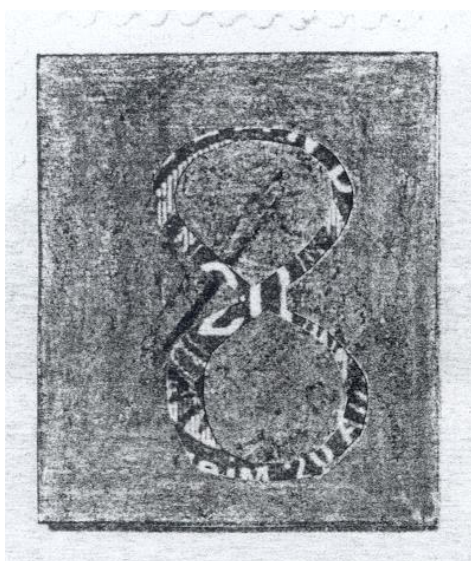
Da det var nødvendigt at skjule det gamle overtryk, anvendte man et rektangulært overtryk med udskåret 5-tal (negativtryk). Man måtte så se bort fra, at både ISLAND og POSTFRIMÆRKE også forsvandt.

Helsagsovertrykket.

Noget lignende har 8 aur overtrykket formodentlig set ud. Lundgaard beskriver det desværre ikke men nævner, at hele oplaget stadig findes i 1941.

I 1960 skulle jf. ”100 Years” en statslig opgørelse have godtgjort oplagets fortsatte eksistens, men kort tid derefter besluttede Postvæsenet at lade dette og andre ikke udgivne frimærkeoplag destruere in toto, så sandsynligvis får vi aldrig at vide, hvordan dette fabelmærke egentlig så ud, men man har lov til et gæt...

Måske sådan ?

Grundmærket.

Rederiet omtales i IslandsKontakt nr. 21 s. 15., hvor der fra TH Krappe: ”ISLAND og dets tekniske udvikling gennem tiderne anføres:

I disse år blomstrede der imidlertid en kraftig konkurrence op fra norsk side. Efter at det norske forsøg med S/S ” Jón Sigurdsson” i 70erne var slået fejl, udviklede der sig gennem årene en ikke ubetydelig handelsskibsfart mellem Norge og Islands øst- og nordkyst ved forskellige norske handelsselskaber, såsom Otto Wathne’s, senere Otte Wathne’s Arvinger, som navnlig på østfjordene havde betydelige etableringer. Af denne fragtfart udviklede der sig efterhånden forsøg med ruteskibsfart mellem de større norske vestlandsbyer (Stavanger, Bergen, Aalesund) og Islands øst- og nordhavne (indtil Akureyri). Men nogen egentlig rutefart kom ikke rigtig i gang. Forskellige uheld, således det nybyggede S/S ”Otto Wathne”s forlis på Siglunes i sommeren 1906, svækkede foretagendets i forvejen ringe livskraft, så det sygnede hen”

Historien er noget længere:

Efter oplysninger fra Bo Andersen modtaget gennem Den Maritime Frimærkeklub, begynder det hele i Mandal. Han gengiver fra bogen Seland s.230 ff. og 238 ff. følgende oplysninger:

Firmaet Wattne & Co bestående af brødrene Tobias & L. Wattne m.fl. overtager Gismerøyværftet med to kraner i Mandal omkring 1830. Tobias Wattne (1780-1861) er en af de centrale skikkelser i byen Mandals liv. Skipsredder og trælasteksportør til bl.a. Skotland.

Om Tobias Wattne har jeg også fundet oplysninger om et salg i 1862 – og det må så være dødsboet eller en af samme navn:

Lord Salvesens foreldre, Christian Salvesen og Amalie (f. Andorsen), kom fra Mandal før de slo seg ned i Leith i Skottland. Her etablerte han sammen med andre firmaet Salvesen & Co, som ble et mektig skipsrederi og et velkjent firma innen trelast og hvalfangst. Christian Salvesen kjøpte hele Risøbankområdet i 1862 av Skrивergårdens eier Tobias Wattne, og bygde en parafinfabrikk på området som den gang var en eneste ørken av sand og lyng.

Brev fra Seydisfjörður via Norge til Kjøbenhavn med "S/S Otto Wathne"

Transporteret på skibets sidste rejse fra Island mod Norge. Som skibsbrev stemplet 10. V.(19)06 ved ankomsten til Bergen. Ankomststemplet Hellerup 14.5.06. Frimærkerne er 3 aur og 16 aur Chr.IX.

Underfrankeret 1 aur idet befordring til DK via Norge skete til UPU takst 20 aur.

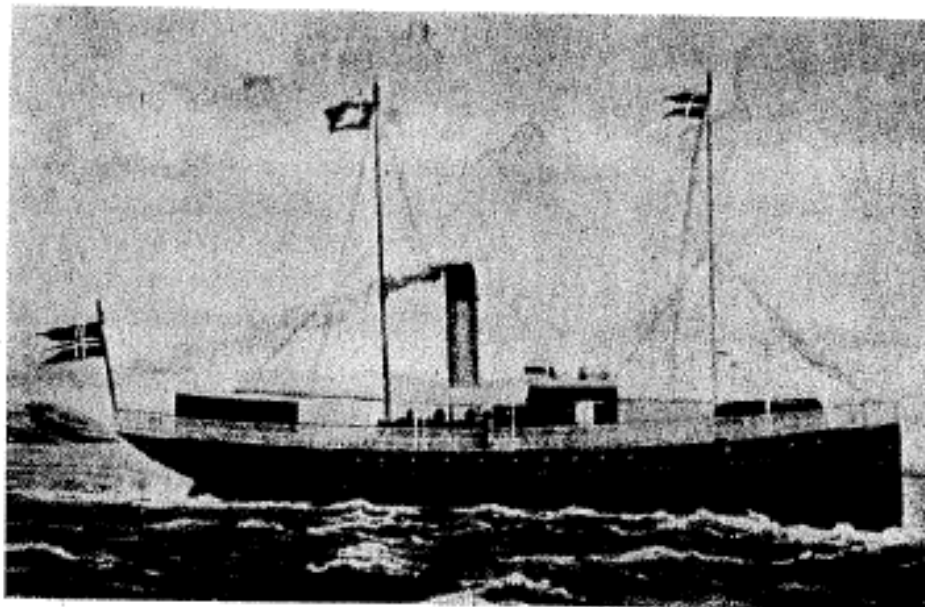
Om **Otto Wathne** – som jeg ikke rigtig ved hvorfor staves anderledes – skriver Bo Andersen videre med den angivne kilde: er kendt som den måske vigtigste reder i 2. halvdel af 1800-tallet i Mandal. Sejlede fra 1898 i Weyergangs Rederi. I **1880** slår han sig ned i Seydisfjord på Island og driver fiskeri og i forbindelse dermed rederi, trælastforretning og handel. Forsøger i mange år at etablere en dampskibsrute mellem Norge og Island. (Særlig karakteristisk for Mandal var i øvrigt farten med trælast i skonnerter, galeaser og jagter).

Køber sammen med broderen Tønnes Wathne i **1886** dampskibet "Miaca" og køber jerndamperen "Vaagen". [Vaagen skrives nedenfor Waagen]

Flytter i **1895** rederiet til Stavanger, og i **1896** begynder den regelmæssige rutefart København-Vestnorge-Island med "Egil" og "Miaca"

Han købte personligt S/S Egil i **1893**.

I Óldin sem leid 1861-1900 skrives vedr.1893er følgende billede og tekst:

Egill

Hinn alkunni atorkumaður Otto Wathne á Seyðisfirði hefur fest kaup á gufuskipi, sem er hér um bil helmingi stærra en „Waagen“, eða nálægt 300 lestir, og skirt það Egil (Skallagrimsson). — Mun hann ætla að hafa það í vöruflutningum landa á milli.

Eller oversat:

Den kendte driftige mand Otto Wathne i Seidisfjórður har købt et dampskib, som er næste dobbelt så stort som "Waagen" eller 300 tons og døbt nu Egill (Skallagrimsson)*
Hans tanker er at bruge det som fragtskib mellem landene"

* tilføjelsen af Skallagrimsson er nok kun forklarende og ikke skibets navn.

I **1897** har jeg sejlplan for "Herr O. Wathnes Dampskib "**Egil**"", hvor der sejles København, Stavanger, Bergen, Thorshavn, Klaksvig Berufjord - derefter lokaltrafik på Island og retur via de samme byer.

Otto Wathne dør i **1898** og gravlægges i Seydisfjord, som han betragtes som byens fader. Der er i byen rejst mindesmærke for ham. Rederiet fortsatte under navnet **O. Wathne's Arvinger**

I Postbladet nr. 5 fra november-december **1903** anføres:

”Med den kontrakt med h/f "O. Wathnes Arvinger" om transport af alle former for postforsendelser udløb 31. december **1903**, som ikke vil blive forlænget, må der ikke sendes nogen værdiforsendelser med omtalte selskabs skibe"

Værdibrev fra Seydisfjörður 4/2 (1903) med "S/S Eigil" til København, ankomststempet Københavns Pengepostkontor 18. FEB. 1903. Afsendt af Læge Jón Jónsson, Vopnafjörður.

Det anføres så i maj-juli 1904:

"Med dampskibe ejet af h/f "O. Wathnes Arvinger" til transport her ved landet må posttjenestemænd sende alle former for postforsendelser undtagen værdibreve og pakker med bestemt pris"

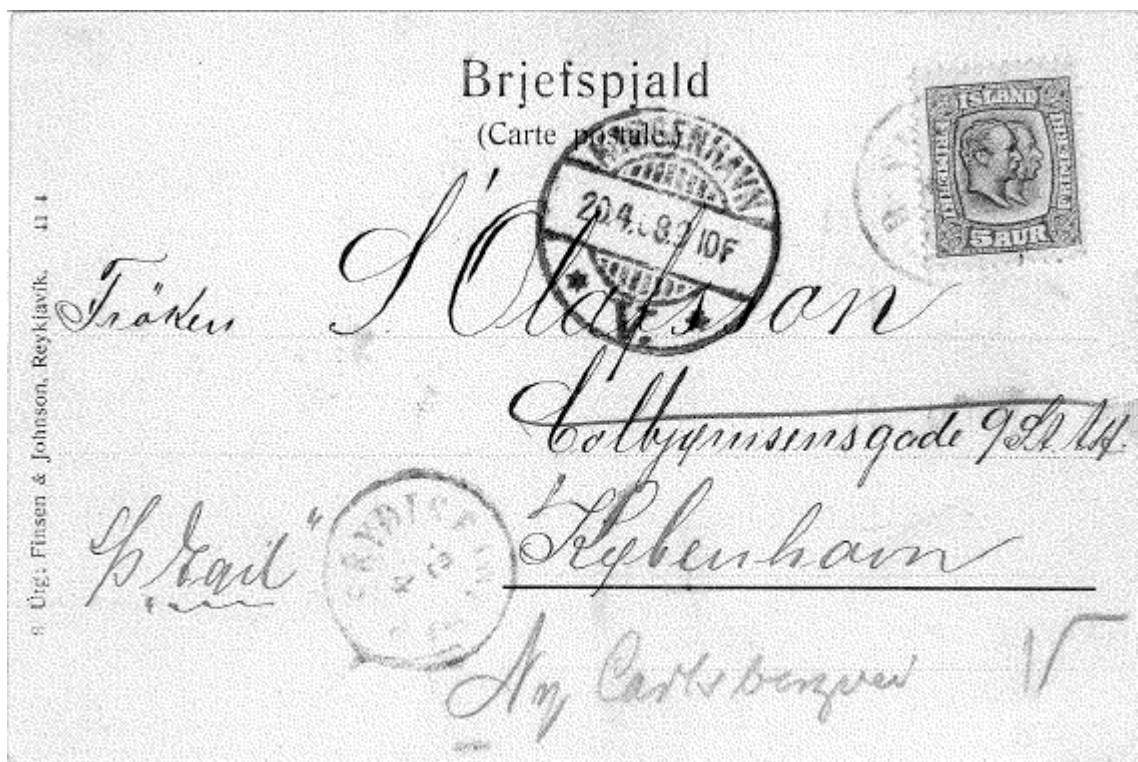
I Postbladet nr. 2 fra februar 1906 ændres dette til:

"I henhold til den kontrakt mellem regeringen og H/f O. Wathnes Arvinger om fragt af al slags postforsendelser, forpligter selskabet sig ikke til at hente postfragten på ankomststedernes posthus, men skulle den være parat, når skibets postfragt bliver afleveret, tages den med samtidig. Derfor henstilles der til brevindleveringsansatte, især når skibet har et kort ophold, at aflevere postfragt til skibene samtidig med at anden post bliver afleveret. Er postforsendelserne ikke parat, skal postekspedienten selv sørge for transport ombord på skibet, med færrest omkostninger for postfonden. Ekspedienterne behøver ikke oplyse rederiet som fragter posten om dens værdi"

S/S Otto Wathne forliste på Siglunes i sommeren 1906.

I **1907** har jeg fartplan for "Postdampskibsforbindelsen mellem Norge Færøerne og Island, hvor "**Eljan**" sejler Kristiania. Kristianssund, Stavanger, Haugesund, Bergen, Ålesund, Kristianssund, Tronhjem, Thorshavn Seydisfjord og rundt til Reykjavik - og samme vej hjem.

S/S Prospero og S/S Eljan kommer formentlig til i **1907/1908**

Brjefspjald med 5 aur to konger takket 12 $\frac{3}{4}$. Poststempellet Seyðisfjörður med stempel A 12.4.(1908) og ankommet København 20.4.08 – hvilket er hurtigt. Med "S/S Eigil".

I **1910** sejles mellem Norge og Island. Og jeg har taksterne. Af en annonce samme år fremgår, at rederiet havde "Regelmæssig Postdampskibsforbindelse: "Norge - Færøerne - Island" og "Kjöbenhavn - Færøerne - Island". Der angives kontorer i Stavanger og København og filialer i Seydisfjord og Akureyri.

Tilladelsen til at transportere alle postforsendelser ophører iflg. Leif Fuglsig i sommeren **1910**, formentlig fordi ruten indstilles.

Ajourført oversigt over mulige årsager til sene anvendelser af kronestempler samt skønnede anvendelsestidspunkter. v / Jørgen Steen Larsen.

I forhold til den oprindelige artikel i IslandsKontakt nr. 45-46 er oversigten nedenfor ajourført med rigtig mange indlæg fra læserne, som jeg gerne vil benytte lejligheden til at takke for.

Interesserede kan ved henvendelse til forfatteren få tilsendt en fuldt ajourført artikel på 23 sider mod betaling af portoudgiften.

Stempeltype	Mulig årsag til sen anvendelse	Anv. periode.
<u>C1</u>		
Arngerðareyri	Tilfældigt brug eller filatelistisk afstempling.	Ca. 1922.
Arnhólsstaðir	Tilfældigt brug eller filatelistisk afstempling.	Ca. 1910.
Arnhólsstaðir	Genanvendelse efter lokal flytning.	1932 – ca. 1942.
Borgarfell	Genanvendelse i stedet for N1a-22.	Ca. 1913 – 19.
	Tilfældigt brug eller filatelistisk afstempling.	Sidst i 20'erne.
Breiðibólsstaður	Tilfældigt brug eller filatelistisk afstempling.	Ca. 1910.
Fagurhólsmýri	Genanvendes sideløbende med N1a-23.	Ca. 1910 - 12.
	Genanv. i stedet for N1a-23.	Ca. 1913 - 22.
Flatey	Genanv. indtil brotypestp. kom eller tilfældigt brug?	Primo 1914 ?
Goðdalir	Genanv. sideløbende med eller i stedet for N1a-76.	Sidst i 20'erne.
Hvalsnes	Tilfældig brug eller filatelistisk afstempling.	Ca. 1910.
Holt	Genanvendt til afstempling af julekort.	1916, 1917, 1919.
Höskuldsstaður	Genanv. sideløbende med eller i stedet for N1a-34.	Ca. 1910.
Kalfatjörn	Genanv. som ankomststempel.	Ca. 1906 - 08.
Kirkjubær	Genanvendes i stedet for N1a-35.	Ca. 1903 – omkr. 1920.

Kirkjubær, transit stp Egilstadir 20.10. ankomst stp. Reykjavik 21.11.06.

Kleifar Í Gilsfirði	Genanv. sideløbende med eller i stedet for N1a-136.	Kort periode i 20'erne.
Kotströnd	Genanv. lejlighedsvis sideløbende med N1a-164.	Set 1914.
Ljósavatn	Tilfældig brug eller filatelistisk afstempling.	Ca. 1912.
Ljótastaðir	Genanvendes i kombination med N1a-15.	Ca. 1907 - 10.
	Genanvendes i stedet for N1a-15.	Fra ca. 1910 til ca.20.
Lækjamót	Tilfældig brug eller filatelistisk afstempling ?	1924.
Mælifell	Genanvendt i stedet for N1a-82.	1921.
Raufarhöfn	Tilfældig brug eller filatelistisk anvendelse.	Ca. 1914.
Reykir	Tilfældig brug eller filatelistisk afstempling ?	1907 og ca. 1920.
	Kilde om brug på Chr. X ny graving ?	1930'erne.
Reykjarfjörður	Genv. sideløbende med eller i stedet for N1a-101.	Ca. 1919.
Skorrastadur	Tilfældig brug eller filatelistisk anvendelse.	Ca. 1910.
Skinnastaður	Anvendt i stedet for N1a-48.	1.7.1913 – ca. 20.
	Anvendt sideløbende med N1a-48.	Ca. 1920 – ca. 26.
Staðarbakki	Tilfældig brug eller filatelistisk anvendelse.	Ca. 1913.
Staðarfell	Genanv. sideløbende med eller i stedet for N1a-138.	Ca. 1913 - 14.
Stakkahlið	Anvendt i kombination med N1a-45.	1911.
	Også kendt som filatelistiske afstemplinger på TK.	Ca. 1910.
Valþjófsstaður	Anvendes sideløbende med N1a-38.	Indtil ca. 1920.
	Genanv. i stedet for kontorstempel.	1961.
Vík	Genanv. i stedet for N1a-21, der anvendes sjældent	Ca. 1903 – 09.
Þorlákshöfn	Tilfældig brug.	Ca. 1910.

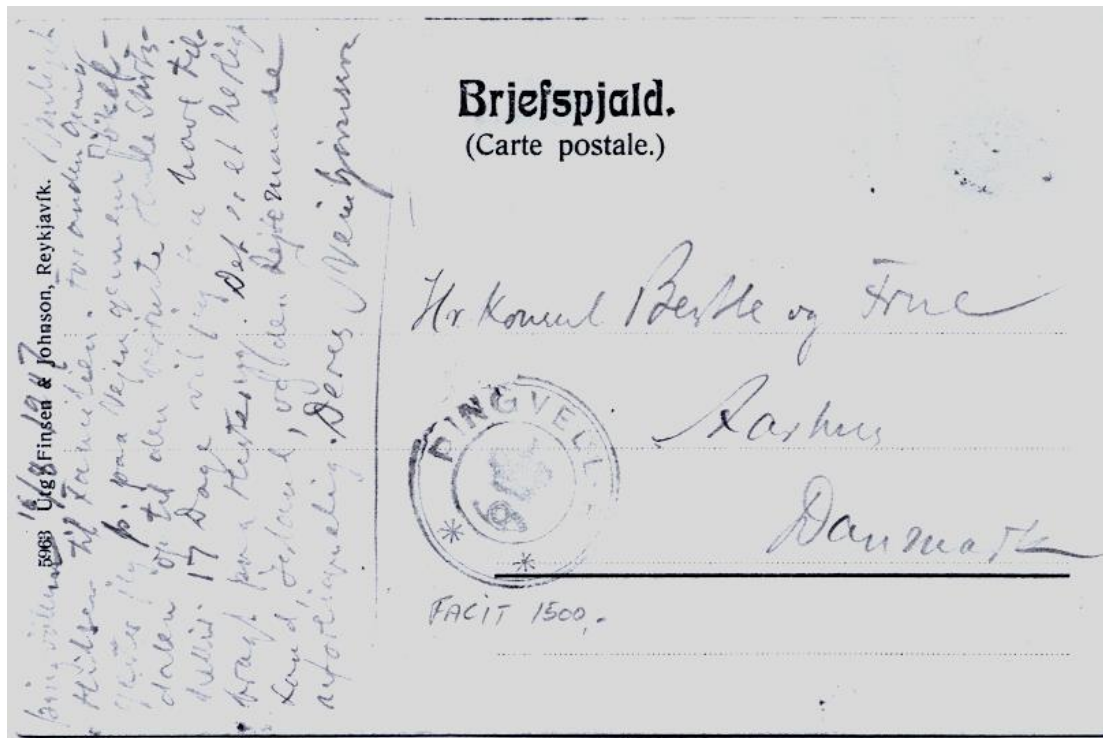
C2a

Hornafjörður	Tilfældig brug.	Ca. 1910 - 15.
Tröð	Tilfældig brug eller filatelistisk anvendelse.	Ca. 1910.
Øgur	Tilfældig brug eller filatelistisk anvendelse.	Ca. 1918.

C2e

Breiðdalsvík	Sideløbende anvendelse af C2e- og N1a-40 stemplet.	Ca. 1910 – 13.
Brjefhirðing	Tilfældig eller filatelistisk anvendelse af C2e-stemplet.	Ca. 1910.
Flateyri	Filatelistisk anvendelse.	Ca. 1905 – 10.
Grímsey	Filatelistisk anvendelse.	Ca. 1920.
Hjalteyri	Filatelistisk anvendelse.	Ca. 1910.
Melgraseyri	Genanvendes i stedet for N1a-154.	Ca. 1926 – 30

Mjóifjörður	Genanv. indtil brotypestp. kom eller tilfældigt brug ?	Primo 1914 ?
Stokkseyri	Tilfældig brug eller filatelistisk anvendelse.	Ca. 1910.
Pingvellir	Tilfældig brug eller filatelistisk anvendelse.	? og Ca. 1922.

Pingvellir her benyttet filatelistisk på ikke postbehandlet kort uden frimærker dateret 16.8.1907

Ægissiða	Lejlighedsvis brug i kombination med N1a-12.	Ca. 1907 - 14.
----------	--	----------------

C3

Höfn	Tilfældig brug eller filatelistisk anvendelse.	Ca. 1910.
------	--	-----------

Ankomst stp Akureyri 15/4. Årstal ukendt

To breve fra Østkysten til Danmark per Ceres og per Mjølner v/Ebbe Eldrup

Anbefalet brev 16 aur 1. vægtsats og 16 aur R-gebyr til DK pr "S/S Ceres".
Eskifjörður 24.2., København 4.3.06. Bemærk mgl. R-stempel.

Anbefalet brev 10 aur 1. vægtsats og 15 aur R-gebyr til DK pr "S/S Mjølner".
Seydisfjörður 6.3.13. Hellerup 8.4.13. Bemærk R-stempel.